

Nom de l'assignatura	POBLACIÓ DE CATALUNYA I ESPANYA
Codi	25503
Crèdits i Crèdits ECTS	6 / 4 (crèdits ECTS)
Caràcter de l'assignatura	Optativa
Requisits exigits per a cursar l'assignatura	Cap de concreta, desitjables coneixements de demografia.
Llengua en què s'imparteix	Català/Castellà
Professorat de l'assignatura	Nom del professor: Joaquín Recano Valverde
	Despatx: Centre d'Estudis Demogràfics
	Correu electrònic: joaquin.recano@uab.es ; jrecano@ced.uab.es
	Horari tutories: per determinar

Objectius

Aquesta assignatura té com a objectiu principal dotar als alumnes dels coneixements bàsics sobre l'evolució i les característiques de la població catalana i espanyola al llarg del segle XX i, especialment, a l'últim quart de segle. Tractant-se d'una assignatura de contingut geogràfic, s'emfatitzaran els aspectes territorials. Pel que fa a la població catalana, l'escala territorial serà la comarca, en el cas de la població espanyola seran les províncies i comunitats autònomes les unitats tractades. Un dels aspectes que desenvoluparem de manera més detallada seran les relacions entre la població catalana i la resta de comunitats autònomes a partir de la complementaritat dels sistemes demogràfics.

Els estudiants, mitjançant l'estudi de l'assignatura, han de ser capaços de:

- D'identificar les principals fonts d'informació sobre la població d'Espanya i Catalunya, les seves característiques i els llocs on trobar-les.
- De conèixer els principals trets que han caracteritzat l'evolució de la població catalana i espanyola al llarg del segle XX.
- D'establir les grans línies d'evolució territorial dels fenòmens demogràfics a Catalunya (comarques) i Espanya (províncies) i d'identificar els elements que individualitzen els sistemes demogràfics de Catalunya i de les comunitats; autònomes a Espanya.
- De reconèixer les principals transformacions sociodemogràfiques de la població catalana i espanyola a l'últim, quart del segle XX i les seves interaccions amb la societat.

Continguts

Part I: Fonts d'informació

1.- *Breu història dels estudis de població a Catalunya i Espanya: Obres de referència, institucions estadístiques i de recerca.*

2.- Fonts d'informació sobre la població de Catalunya i Espanya: característiques.

Part II: Població i territori.

3.- Evolució històrica de la població a Catalunya i Espanya.

4.- Modificacions en la distribució espacial i el poblament.

Part III: Dinàmiques demogràfiques.

5.- La mortalitat.

6.- La fecunditat.

7.- Les migracions internes i la mobilitat de la població.

8.- *La immigració estrangera: característiques sociodemogràfiques dels fluxos i els stocks i la seva distribució espacial.*

Part IV: Característiques de la població i dinàmiques familiars.

9.- L'estructura de la població: els processos d'envelliment.

10.- Dinàmiques familiars: nupcialitat, divorcialitat i cohabitació.

11.- Nivell d'instrucció, activitat i mercat de treball.

12.- El futur de la població catalana i espanyola.

Metodologia docent

Els continguts de l'assignatura es desenvoluparan mitjançant les següents activitats:

- Exposicions orals del professor.
- Lectures realitzades per a cadascun dels blocs.
- Treball de curs en grup (amb la possibilitat que sigui també individual) sobre un estudi demogràfic d'un territori.
- Ressenya crítica d'un llibre i/o article sobre un dels blocs concrets del temari.

Avaluació

L'**avaluació dels continguts** i els **criteris d'avaluació** es portarà a terme a través dels següents mecanismes:

- Un examen a final de curs constarà d'un nombre encara per determinar de preguntes tipus test referides a continguts concrets dels diferents blocs del programa.
- La ressenya crítica elaborada pels estudiants sobre un llibre i/o article. Es valorarà la capacitat de síntesi, d'argumentació i la citació d'altres fonts consultades.
- Un treball de curs sobre un estudi demogràfic d'un territori. Es valorarà especialment la capacitat de síntesi, de gestió de la informació, l'habilitat d'investigació demostrada i la capacitat per aplicar-hi conceptes explicats a classe.

La **qualificació** dels diferents mecanismes d'avaluació s'estableix com segueix:

- L'examen final suposarà un 30% de la nota final.
- El treball de curs equivaldrà al 20%.
- La ressenya crítica suposa un 10%
- La participació en els debats i activitats de classe el 40%.

Les **condicions d'avaluació** són les següents:

- Realitzar l'examen i treure una qualificació mínima de 4 punts (sobre 10 possibles).
- Realitzar el treball.
- Participar en els debats de classe.

El **calendari d'avaluació** s'estableix com segueix:

- L'examen es farà el dia fixat a la *Guia de l'estudiant*. Llevat de casos excepcionals, no se'n farà cap altre en un dia diferent.
- El lliurament del treball es farà una setmana abans de la realització de l'examen.
- El lliurament de la ressenya es farà un mes abans d'acabar el curs. Després serà considerada com a no lliurada.

La segona convocatòria s'avaluarà amb una prova escrita (75%) i amb el treball de curs (25%)

Bibliografia

- BLANES, A.; GIL, F. i PÉREZ, J. (1996), *Població i activitat a Espanya. Evolució i perspectives*, Barcelona, Servei d'Estudis de La Caixa
- CABRÉ, A. (1999), *El sistema català de reproducció*, Barcelona, Proa
- CAMPO, S. del i NAVARRO, M. (1987), *Nuevo análisis de la población española*, Barcelona, Ariel
- GINER, S. (dir) (1998), *La societat catalana*, Generalitat de Catalunya, Institut d'Estadística de Catalunya
- LEAL, J. (Coord) (2004), *Informe sobre la situación demográfica en España*, Madrid, Fundación Fernando Abril Martorell
- NADAL, J. (1984), *La población española siglos XVI-XY*, Barcelona, Ariel
- PUYOL, R. (1997), *Dinámica de la población en España: Cambios demográficos en el último cuarto del siglo XX*, Madrid, Síntesis
- PUYOL, R. (1988), *La población española*, Madrid, Síntesis
- RECOLONS, L. (1976), *La població de Catalunya. Distribució territorial i evolució demogràfica (1900-1970)*, Barcelona, Lata
- VANDELLÓS, J.A. (1985, edició original 1935), *Catalunya poble decadent*, Barcelona, Edicions 62
- VIDAL, T. (dir) (1980), *Atlas socioeconòmic de Catalunya*, Barcelona, Sirocco
- VINUESA, J. (Ed), *Demografía. Análisis y proyecciones*, Madrid, Síntesis